

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

VÅRBILD FRÅN GÄVLE. — FOTO. G. REIMERS, GÄVLE.

23:DJE ÅRG.

DEN 23 APRIL 1922

N:o 30.

Foto. E. Finn, Uppsala.

Kl. L. Aug. Sjöbergs Kläderhandl., C-g

En Lindholm.

En av vårt lands mest uppmärksammade yngre teologer, professorn vid Uppsala universitet, teol. doktor Emanuel Linderholm fyllde den 4 april femtio år.

Emanuel Linderholm är född i Hakarps socken av Jönköpings län 1872 samt som till lantbrukaren därstädes Johannes Linderholm och hans maka Edla Clementine Ekblom. Han uppväxte i en varmt religiös omgivning och då han lade i dagen både begåvning och lust för det prästerliga kallet, bereddes honom, ehuru sent, tillfälle att studera. Efter föregående enskild undervisning vann han 1892 — tjuguarig — inträde som elev vid Fjellstedtska skolan i Uppsala och avlade därstädes mogenhetsexamen 1897. Därefter fortsatte han som student vid universitetet, undangjorde redan efter ett år den förberedande teologisk-filosofiska examen, men fördjupade sig sedan i de egentliga teologiska ämnena, så att han först 1905 avlade (nya) teologie kandidatexamen, men också redan tre år senare teologie licentiatexamen. Det förefaller, som om han numera tvekat att inträda i kyrkans tjänst. Icke blott att han genomgick provårskurs för vinnandet av lärarekompetens vid de allmänna läroverken år 1909, vilket ju intet behövde betyda. Men det dröjde ända till år 1918, innan han begärde och erhöll prästvigning.

Om det förhöll sig så, är anledningen icke svår att gissa sig till. Linderholm hade tidigt funnit synnerligt intresse i religions- och kyrkohistoriska studier och det hade ju ej kunnat undgå att frappera honom, huru som den kyrkliga läroäskådningen i viktiga delar präglades av de tidsförhållanden, varunder den uppstätt. Det var ingen tillfällighet, att hans första publikationer rörde sig om ämnen som "fädernas tro- och tankevärld" (i Bibelforskaren 1907), "om undervisningen i allmän religionshistoria å gymnasiet vid våra allmänna läroverk" (i Tidning för Sveriges läroverk 1910) och "om kometerernas religiösa tolkning i äldre tider" (i Bibelforskaren 1910). Samtidigt ägnade han emellertid sin tid åt arbeten för speciminering för akademisk docentur. I Kyrkohistorisk årsskrift publicerade han 1910—1911 dels värdefulla kyrkohistoriska källskrifter: norrländska kyrkostadgar från 1500- och 1600-talen, dels skrifter och brev av den bekante frihetstidspietisten Sven Rosén. De förra gjorde han till föremål för en mycket intressant bearbetning i samma tidskrift 1911, de senare lade han till grund för sin docentavhandling "Sven Rosén och hans insats i frihetstidens radikala pietism", vilket arbete utgjorde ett synnerligen framstående vittnesbörd om den mångsidighet och grundlighet, varmed han bedrivit sina mångsidiga studier inom pietismens historia och hör till de värdefullaste bidrag, som hittills framkommit till kännedomen om vår svenska kyrkohistoria under frihetstiden. En frukt av samma studier har man att se i hans avhandling om pietismen inför äldre protestantisk teologi intill mitten av 1800-talet i Kyrkohistorisk årsskrift 1914.

År 1911 förordnad till docent i kyrkohistoria i Uppsala fick Linderholm de närmaste åren sin tid splittrad genom åtskilliga förordnanden att upprätthålla undervisningen i andra ämnen än sitt eget såsom i exegetik 1912, i dogmatik 1915 och i etik 1916—17. Dessutom omhändertog han från och med 1914 undervisningen i symbolik samt meddelade enskild undervisning i kyrkohistoria. Som en frukt härav föreligger i tryck hans schema över "Den svenska kyrkans huvudperioder". Större delen av hans arbetsförmåga togs emellertid under dessa år i anspråk för hans hittills förnämsta vetenskapliga arbete: hans bearbetning av

det omfattande källmaterial rörande trolldoms- och häxväsendets historia i vårt land, som fanns kring-spritt i olika arkiv och bibliotek, utan att ditills ha varit föremål för vederbörligt beaktande. Linderholm, som först torde ha letts in på detta studieområde genom sitt sysslande med de ovannämnda kyrkostadgarna, satte genom sina forskningar alla dessa företeelser, vilka förut tolkats uteslutande som ett slags mystisk masspsykos, i en fullständigt ny belysning genom att uppvisa deras sammanhang med från hendedomen fortlevande föreställningssätt, varigenom de erhöles en naturlig förklaring ur historiska förutsättningar. Efter en kortare avhandling i Historisk Tidskrift 1913 "om de stora trolldomsprocessernas upplösning", var han framlade vittnesbörd om den långa raden av Urban Hjärnes föregångare i kritiken av desamma, följde 1918 början av de båda stort anlagda verken: "De stora häxprocesserna i Sverige. Bidrag till svensk kultur- och kyrkohistoria" samt "Nordisk magi. Studier i nordisk religions- och kyrkohistoria". Inlettdera föreligger ännu avslutat; av det förra äro endast inledningen och de bohållska hexprocessernas historia publicerade, av det senare endast inledningen och avdelningen om "urnordisk magi". Men redan vad som föreligger i tryck är tillräckligt att för all framtid trygga Linderholm en förnämlig plats bland tecknare av vår kultur- och religionshistoriska hävd. Arbetet om den nordiska magien belönades ock av de akademiska myndigheterna i Uppsala med halva årsräntan av Oscar II:s jubelfestdonation. Och man tager nog ej häller fel, om man påstår, att det var dessa på originella synpunkter rika forskningar, som fälde utslaget, då han samma år föredrogs framför sin likaledes högt meriterade medsökande vid återbesättandet av professorsämbetet i kyrkohistoria efter framlidne professor A. H. Lundström.

Samma år kom Linderholms namn att även för en större allmänhet framträda med klangen av något av en banbrytare. Det var genom sitt mycket uppmärksammade inlägg "Från dogmat till evangeliet!" i det bekanta samlingsverket "Det andliga nutids äget och kyrkan". Som fackman inom den historiska teologien hade Linderholm redan i sina året förut utgivna föreläsningar om "Evangeliets värld" och i sitt samtidigt påbörjade stora arbete "Reformation och världsutveckling" (första delen: Reformationens historiska förutsättningar) haft tillfälle att framhålla skillnaden mellan evangeliernas enkla läror och de vida starkare tidsrelativistiska, som kommit att präglade dogmatiken. Det ovannämnda inlägget var strängt taget intet annat än en praktisk tillämpning av dogmatikens sålunda redan ådagalagda relativitet även i förhållande till nutiden. I varje fall har det kommit att behärska hela den påföljande teologiska och religiösa diskussionen inom vår kyrka och kan näppeligen fränkännas verkligt kyrkohistorisk betydelse.

På det praktiska kyrkolivets område har Linderholm särskilt gjort sig bemärkt genom sitt förslag till ny evangeliebok, varmed han visserligen ej lyckades tränga igenom, samt nu senast genom sin till skolbruk anbefallda tävlingsskrift: "Jesu bergspredikan. I kortfattad utläggning för folkskolans undervisning och självstudium". Denna skrift har ännu icke utkommit från trycket och undandraget sig sålunda vårt bedömande, men har av den av regeringen tillsatta prövningsnämnden erhållit ett vackert vitsord.

Linderholm hör till dem av våra teologiska universitetslärare, av vilka man ännu har rätt att vänta mycket: i främsta rummet fullbordandet av hans tre påbörjade ovannämnda monumentalverk.

RÖDA KORSET. Till bild å sid. 475.

Röda Kors-föreningarnes förbund öppnade d. 28 mars sin andra kongress i Genève i närvaro av representanter från inalles 36 länder. Sverige företrädades av Svenska Röda Korsets överstyrelses general-sekretärer, baron Erik Stjernstedt, medicinalrådet F. Block och svenska ministern i Bern, envoyén A. J. P. Adlercreutz. En hel del viktiga frågor blevo behandlade. Enhälligt antogs bl. a. ett förslag från Svenska Röda Korsets överstyrelse om Rödakorsligans universalitet, varigenom det blir möjligt för Tyskland att vinna inträde. Beslutet föregicks av ett uttalande från Frankrikes Rödakorsrepresentant att han för sin del icke hade någon invändning att göra däremot. Slutligen fattades beslut om Röda Korsförbundets förflyttning från Genève till Paris, då denna sistnämnda stad är mycket billigare och ligger bättre till för internationella kongresser. Flyttningen kommer att ske redan i höst och nästa generalförsamling äger rum 1924

23 April 1922 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 30.
 I mörkblå dubbeltonfärg.
 Porträttstudie av fotograf Carl Henricson, Göteborg. Vi kunna förråda att porträttet är av den unga skådespelerskan vid Nya Teate n där, fr. Kerstin Natte och Dag. Klische: Sjöberg, Gbg.

då även Tyska Röda Korset kommer att inbjudas. Dessförinnan hållas emellertid ett par specialkongresser, den ena i Bangkok i sommar för orientspörsmål och den andra i Caracas för behandling av frågor som röra de sydamerikanska staterna.

I anslutning till Borås stundande 300-årsjubileum den 25 maj återgiva vi härmed en synnerligen vacker och tilltalande bild ifrån den idoga handelsstaden. Säsom bekant anlades Borås på Gustaf II Adolfs befallning år 1620 och erhöi tre år senare den 25 maj statsprivilegier.

Efter denna tidpunkt har Borås gått en blomstrande utveckling till mötes. Medelpunkten i en sällspord livskraftig och arbetsskicklig bygd, där vävnad, smide, slöjd och köpenskap blivtit genom generationer nedärvda färdigheter intar den en av de mest bemärkta rummen bland Sveriges industri- och fabriksstäder — ett rum som icke utan skäl givtit den namn av Sveriges Manchester.

Foto. Gustaf Ewald - Ångöns.

Kliche: Göta Ritverk & Klichéanstalt, Öbg.

TILL BORÅS 300-ÅRSJUBILEUM DEN 25 MAJ. Stads äldsta byggnad Carolikyran, uppförd på 1630-talet.

Den 22 april fyller Henning Berger ett halvsekel. Listan på hans boktitlar närmar sig trettioalet! och dock hör han som författare till våra yngre.

Hans debut föll sent för svenska förhållanden. Många minnas säkert ännu väl när "Där ute" kom. Det var den andra nya, frappanta, särpräglade diktarfysionomi som dök upp vid sekelskiftet — den första var Ossian Nilsson.

Det var en prövad och redan mogen man, som skrivit denna bok. Redan därigenom skilde den sig från nästan alla andra svenska debuter. (Men Schopenhauer har sagt någonting om, att en förtidig succés alltid är missänt, och — trots alla undantag — där är någonting i det!)

"Där ute" var ingen produkt av läsning och skrivbordsfantasi. Den förde med sig en pust från en verklighet av stora mått, bistrare, vanskligare, brutalare än den därhemma. Henning Berger hade

själv tolv år levat under trycket av denna verklighet. Han hade inte sett Amerika med turistens, turnésångarens eller stipendiatsens ögon. Han visste vilket ansikte dollarlandet sätter upp mot den, som bara är en medellös främling som söker ett jobb.

Där låg en del av hans överlägsenhet över våra tidigare litterära amerikaskildrare. Till detta kom stilen, som ännu inte hade de senare böckernas mångfaceterade, bildskiftande raffinemang, men trots sin spända nerv besatt en klar och åskådlig verklighet.

Jag minns hur en eljest så besk och föga exstatisk kritiker som Bengt Lidforss hänfördes av denna bok, som för övrigt borde ha givit Nationalföreningen mot Emigrationen ett värtaligt instrument i dess strävan.

Kritikern sätter värde på, att en författare är lätt att definiera, passar in i en av de givna kategorierna, och Henning Berger var väl så otvetydigt som möjligt realist, en nykter och behändig iakttagare av den yttre verkligheten! I hans följande bok "Ridå" fanns just heller ingenting som rubbade cirkelarna. Men med "Ysail" visade han tendenser att lämna den fasta marken och kasta sig ut i fantastiska äventyr. Det störde. Kom därtill, att äventyret ifråga visade sig innehålla ett par reminiscenser från Turgenjew, som gävo upphov till en tidningsfej.

Däremot gled den utsökta, själfulla "Ur en ensams dagbok" (1908) med sina sordinerade, tungsinta melodier, med sina oefterhärmliga parisiska dagar och stämningar tämligen opåaktad förbi... Och efter den trötta novellsamlingen "Aska" började vänligt sinnade recensenter undra, om inte Berger nu hörde till dem, som man kunde se bort ifrån...

Då skapade han, under åren 1909—11, det mästerverk, vars tre självständiga och dock djupt samhöriga delar: "Drömlandet", "Bendel & C:o", "Fata Morgana" åtminstone i mina och många andra omdömesgillas

Efter porträtt.

FÖRFATTAREN HENNING BERGER

Kliché: Gots, Öbg.

50 år den 22 april.

ögon lysa som de högsta tinnarna av hans produktion.

Aldrig har Stockholm — det Stockholm av vilket ännu något levde kvar i början av detta århundrade — blivit skildrat som i "Drömlandet". Vem har som, utan kunnat fånga lukten i en gammal trappa undertonen i en hyrvagns' rullande, solreflexen i en kulört ruta — och reflexen av den i ett barnsinne. Och som kontrast därtill: det Chicago som tornar upp sig i "Bendel & C:o", fullt av vilda ytterligheter som själva klimatet — redan efter de första kapitlens skildring av bilzardden andas man bokens åsktunga atmosfär.

Henning Berger hör till de författare, som ständigt fresta till förstrykningar och citat. Det vimlar av fullträffar på hans sidor — av frappanta bilder, fyndord, nya observationer.

Men trilogien var mer än ett imponerande virtousnummer — den var också ett livsepos, en världsåskådning, som røj-

de Bergers innersta väsen: en romantikers.

I "John Claudius äventyr" gav han sin romantiska fantasi fria tyglar. Resultatet blev ett fint sensualistiskt och doftande "törnroseri" — skada blott att författaren till slut själv bryter förtrollningen genom att rätta läsaren en slags nyckel.

Det skulle föra för långt att påminna om allt vad den svenska läsvärlden är skyldig Henning Berger. Man får väl antaga, att de senaste årens böcker äro i friskt minne. Alla ha långt ifrån hållit sig på samma höjd — hur vore det också tänkbart! Olyckan att skriva för ett litet språkområde ligger framför allt i tvånget att skriva mycket. Berger uttryckte en gång för Edgar Saltens sina farhågor, att han inte skulle hinna bli färdig med någon bok till julen. "Men ni gav ju ut en roman i fjol", utbrast österrikaren häpen. "Mer än vart tredje år kan ni väl ändå inte skriva en bok".

Ack jo! Henning Berger har, som andra svenska professional, nödgats ge ut en bok varje år — ibland två! Bland dessa böcker finnas icke desto mindre så genomtänkta och genomkomponerade saker som "Livets Blommor", "Hörnfelt", ett par av "Noveller i pastell" och "De fördömda".

Utan att hans säregna förmåga att "hjärnfotografiera" fenomenvärlden och ställa den i den rätta bildens blyxtljus förlorat sin spänstighet och friskhet, har Henning Bergers iakttagelse mer och mer börjat rikta sig inåt. Hans dragning åt romantik och mystik, som i ett tidigare skede fick ett erotiskt skimmer eller främmanade skräcksyner ur det underjordiska medvetandets värld — som författare av "Spökhistorier" står han i en klass för sig! — har i hans senaste arbeten fått en underström av religiositet. Det är ett subjektivt begrepp, en djup andakt inför tillvaron och dess gåtor, en innerlig medkänsla med allt

Forts. å sid. 475.

Den bekante framstående skrivpedagogen och handskriftsexperten, rektor Filip Holmqvist i Göteborg fyller den 1 maj sextiofem år.

Den 1 maj 1857 föddes nämligen *Filip Holmqvist* i Motala. Efter att ha förskaffat sig utbildning för handelsyrket startade han år 1885 i Göteborg det privata handelsinstitut, som ännu bär hans namn och som tack vare sin innehavares organisatoriska och pedagogiska skicklighet från en ringa början utvecklats till den betydande läroanstalt, vid vilken numera icke mindre än omkring 400 elever årligen inhämta bokföringens och de viktigaste handelskunskapernas grunder. Sedan 1920 är detta institut i åtnjutande av statsunderstöd och i sammanhang därmed underkastat statsinspektion.

Ungefär samtidigt började Holmqvist den pedagogiska verksamhet på skrivundervisningens område, vari han väl i vårt land hittills får anses stå utan medtävlare. Efter att åren 1886—87 ha tjänstgjort som skrivlärare vid Göteborgs Handelsinstitut blev han 1887 lärare i välskrivning vid Chalmerska institutet i samma stad och kvarstod i denna befattning ända till och med 1914. År 1890 kallades han än vidare till överlärare vid Tekniska skolan i Stockholm och ledare av den därstädes nyupprättade årliga kursen i välskrivning för lärare vid de allmänna läroverken och folkskoleseminarierna. Såväl härigenom som genom en mängd föredrag inför folkskolans lärare om välskrivningsmetodik, skrivhygien, skrivkonstens hi-

Foto. Karnell, Gbg.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

FILIP HOLMQVIST 65 ÅR DEN 1 MAJ.

storia etc. har Holmqvist kommit att utöva ett inflytande på skrivundervisningen i vårt land, som ytterligare förstärks genom de förtäffliga handledningar i ämnet — "Metodiska skrivövningar. Skrivkurs i sju häften", "Skrivkurs för småskolan", "Om skrivning och skrivundervisning", "Metodik för skrivundervisning" m. fl. — varmed han riktar vår skollitteratur. Att detta inflytande varit till fromma för skrivkonsten i vårt land, är allmänt erkänt och med rätta har den Holmqvistska skrivmetodens första framträdande betecknats som ett epokgörande steg i den rätta riktningen mot

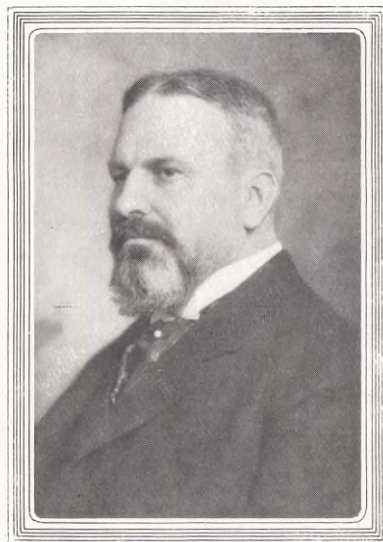
enkelhet och praktisk färdighet bort från rådande förkonstling och tillkrångling.

För den stora allmänheten är Filip Holmqvist kanske väl så mycket känd som skriftexpert som i sin egenskap av skrivpedagog. I ett stort antal rättgångar har han varit tillkallad som sakkunnig — vi erinra t. ex. om hans utredningar i den Sahlinska förfalskningsaffären i Enköping 1917, i den Stockenstrandska i Göteborg 1918, i det Paykullska motboks-målet i Uppsala 1920 o. s. v. — och därvid genomgående lyckats stödja sin uppfattning på sådana fullt objektiva grunder, som även av domstolarna prövats bärkraftiga. Om skriftexpertisen tack vare den mindre hedrande roll den spelade i Dreyfusaffären över hela världen kom i en viss misskredit, har den i vårt land återvunnit en god del av sitt anseende just genom rektor Holmqvists samvetsgranna och framgångsrika undersökningar.

Chefen för Stora Kopparbergs Bergslags A.-B. f. d. generalkonsul *Olof A. Söderberg* fyllde den 11 april 50 år.

Under den tid, alltifrån 1916, generalkonsul Söderberg beklätt sin nuvarande befattning såsom disponent för St. Bergslaget har mer än ett kraftigt och stort tänkt initiativ tagits till företagets modernisering och nydaning i såväl tekniskt som organisatoriskt hänseende. Att icke alla hans planer till förnyande av såväl det rent industriella som till gagn för bolagets arbetare och tjänstemän, kunnat realiseras, beror av det ytterligt prekära läge vari industrien under senare kritiska år försatts. Men man vet sig här räkna med en kraft, vilken står mitt inne i en sällsynt arbetsfyllt och rastlös gärning, som ännu länge skall skänka vårt näringsliv betydelsefulla insatser.

Generalkonsul Söderbergs omfattande kunskaper och rastlösa

Efter portran.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

GENERALKONSUL OLOF A. SÖDERBERG.

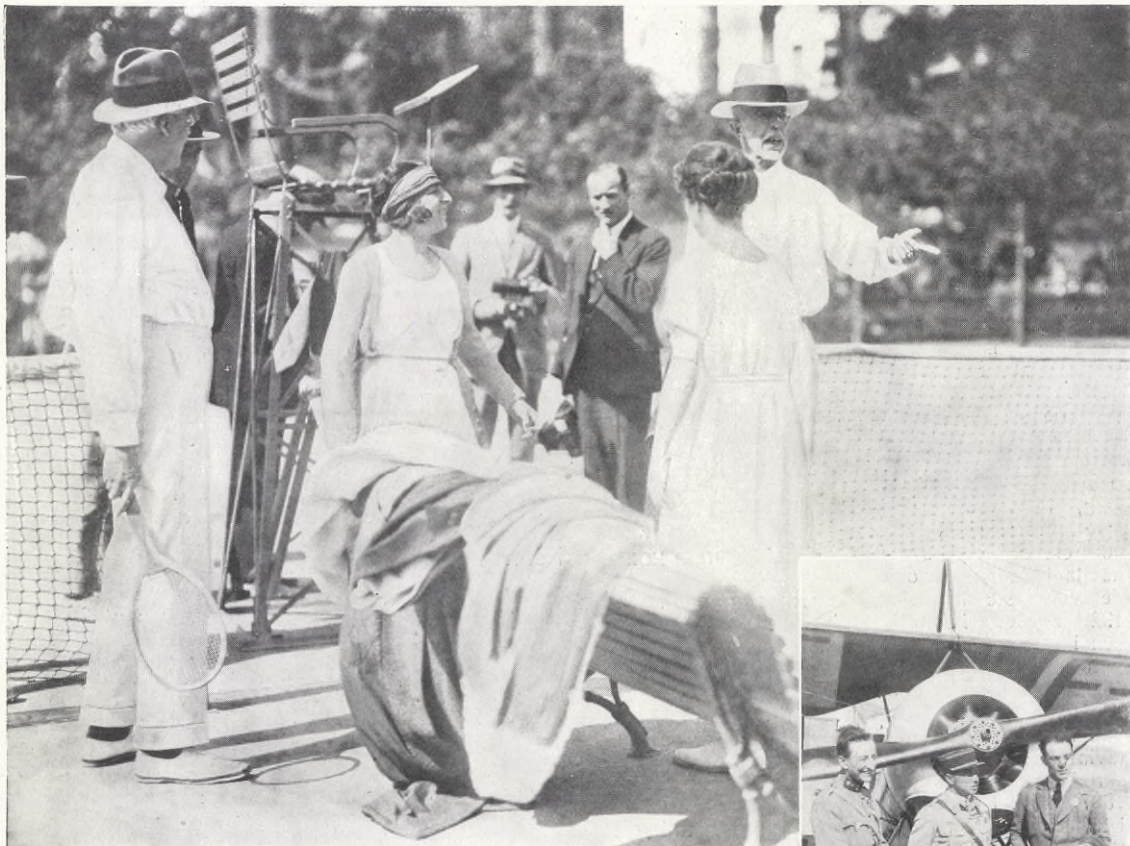
50 år den 11 april.

verksamhetsiver ha tagits i anspråk även på en hel del andra områden. Sålunda har han varit ordförande i Stockholms handelskammare, styrelseledamot i Stockholms Enskilda Bank och i Stockholms Sjöfartsnämnd samt i ett flertal ekonomiska företag, ledamot av Stockholms stadsfullmäktige m. m. År 1911 utnämndes herr S. till norsk generalkonsul, vilken befattning han dock avsåg sig efter kallelsen till den krävande chefsplats han numera innehar.

**För medarbetare
att beakta! - - -**

Insända manuskript returneras endast om returporto bifogas.

För manuskript utan returporto ansvarar redaktionen icke.

Efter fotografier.

Elché Aug. Sjöbergs Klubbans., Gbg

KONUNG GUSTAF I SAMSPRÅK MED M:LE LENGLEN (i mitten), MRS BEAMISH OCH SIR BALFOUR, de senare hans motspelare i den mixed double, där konungen med m:lle Lenglen segrade. Matchen utspelades å Hôtel Metropoles tennis-plan i Cannes.

1. h. BILD FRÅN DEN NYLIGEN AVSLUTADE FLYGVECKAN I NIZZA, som räknade konung Gustaf som en av sina beskyddare. Bilden visar tre af de främsta aeronauterna. Fr. v. belgaren Coppens, fransmannen Fonck och italienaren Ferrarin, den senare rekordman på sträckan Rom—Tokio.

Konung Gustaf av Sverige, har som bekant nyligen anträtt en rekreationsresa till Rivieran och där gästade några av dess vackraste platser.

Azurkustens tennisplaner hava ej heller försumrats. H. 8 D. återger härmed en bild från Hotel Metropoles tennisplan i Cannes, där konungen i dagarna ytterligare befast sin redan förut kända överlägsenhet som tennisspelare genom sin seger tillsammans med m:lle Lenglen i Cannes.

Den gångna flygveckan i Nizza har även räknat hans maj: som en av sina höga beskyddare. Man räknar också med konung Gustafs beskyddarskap under de stundande internationella hästävlingarne, till vilka redan tre svenska officerare anmält sig, främst översten för Skånska husarerna frih. Cederström.

C. B.

ETT EGENHÄNDIGT BREV AV KARL XII AV 12 JUNI 1716.

FÖR H. 8 D. AV MAX SCHÜRER VON WALDHEIM.

I ett av de senaste numren av Hvar 8 Dag har publicerats ett helt kort brev av Karl XII, som dock kanske var tillräckligt långt såsom ett första skrivprov.

Här meddelas nu ett längre brev av samme konung, vilket vilat i gott förvar hos avkomlingarne till en av konungens främste krigare. Det innehaves nu av professorn och konstnären greve Georg von Rosen, till vilkens farfars farfar det tydligen är ställt.

Adressaten är visserligen icke nämnd vid namn i

konungens brev, men vem han är framgår av innehållet, och så mycket säkrare har han fastställts, sedan det med arkivarien E. Naumanns goda hjälp lyckats att i riksarkivet leta rätt på det brev, på vilket konungens utgör svar.

Den, som genom sitt brev föranledde konungens här föreliggande svarsskrivelse, var nämligen dåvarande översten Gustaf Fredrik von Rosen (f. 1688), den ene av Karls två följeslagare på den hastiga ritten

från Turkiet till Stralsund. Rosen befann sig nu ombord på Östersjöflottan, "under Hanö" (18 mil söder om Karlshamn). Han var sedan 1714 generaladjutant hos Karl XII och efterträdde 1717 Hans Henrik von Liewen såsom direktör vid amiralitetet i Karlskrona.

Nu skriver Rosen alltså (egendomligt nog på tyska) den 5 juni 1716 till Karl XII och redogör för läget vid Östersjöflottan och till sjöss. Han meddelar bl. a., att man fått kunskap om, att handelsfartyg alltså styra mot de Östersjöhamnar, på vilka Karl av militära skäl förbjudit all handel. Vidare hade man erfårit, att danska och ryska örlogsfartyg till ett antal av 23 rangskepp och några fregatter lägo i Öresund. Den svenska eskadern avsåg enligt Rosen att uppehålla sig mellan Bornholm och svenska kusten, men dock samtidigt genom kryssare låta undersöka farvattnen emellan Bornholm och Tyskland samt uppemot Gotland. Man skulle på så sätt söka få underrettelser i tid för att kunna förhindra en förening mellan den ryska flottan och fartygen i Öresund. Vidare framhåller Rosen, att inga kofferdifartyg böra tillåtas att gå till sjöss före eskadern, ty genom denna borde handelsfartygen få besked om tillvaron av fientliga fartyg, som ju kunde vara farliga nog för den svenska handeln.

Det är härpå Karl XII svarar med sitt egenhändiga här återgivna brev av den 12 juni 1716. Detta brev är skrivet på tre sidor av ett till kvartformat ituvikt brevpapper. De två första sidorna äro fullständigt bevarade med undantag för tre st. rätt förgärliga frät-hål, som tydligen uppstått genom bläckplumpar, i vilka papperet frätts sönder. Längst ned på andra sidan avslutas brevet med konungens underskrift, men fortsättes så igen av ett på tredje sidan gjort, i brevets nuvarande skick icke underskrivet tillägg. Den nedre hälften av det andra bladet är bortskuren från strax nedanom tillägget, så att man alltså ej med säkerhet kan bedöma, huruvida detta är fullständigt bevarat. Det förefaller emellertid icke osannolikt, att så är förhållandet. Måhända har dock nedre delen av andra bladet borttagits av någon autografsamlare, som ville taga en kanske även där av konungen gjord namnteckning.

Detta brev finnes visserligen tryckt förut, nämligen i Svenska Autografsällskapets tidskrift 1896, men dels är det där ej fullt korrekt återgivet, och dels är det aldrig för än nu här i Hvar 8 Dag fotografiskt avbildat.

Brevet är skrivet i Torpum i Norge i närheten av Fredrikshald, där Karl XII vid denna tid hade sitt högkvarter. Det var det farliga året 1716, då en dansk-rysk landstigning i Skåne planlades. För att ge danskarne annat att tänka på hade Karl XII fallit in i Norge, varjämte Östersjöeskadern naturligtvis fått order att hålla sig i sjön och göra fienden så mycket avbräck som möjligt.

Det här avtryckta brevet ger ett nytt bevis på hur väl Karl XII insåg nödvändigheten av att vid varje tillfälle själv hålla initiativet i sin hand. Den svenska flottans Karlskrona-eskader, som alltså var rätt ansenlig, skulle så fort tillfälle gavs, angripa fiendens örlogsskepp och uppbringa hans handelsfartyg. Karaktäristisk är befallningen om uppbringande även av neutrala örlogsskepp, som ju ej utan skäl kunde misstänkas för att vara ute i olovliga syften. Särskilt synes konungen angelägen om, att man skulle hålla på de engelska fartygens hälsningsplikt ("wimpelstrykningen"), ty härigenom skulle man väl vinna klarhet i deras avsikter. Likaså karaktäristiskt för Karl XII är påpekandet, att egna planer skulle hållas alldeles hemliga, så att fienden icke på något sätt skulle kunna få del av dem före utförandet.

Det är stor skada, att det tolfte ordet från slutet, något förkortat och skrivet som det är i papperets

veck, icke är med säkerhet läsbart. Men troligen menar konungen *generaladjutanten*, det vill här säga Rosen själv, åt vilken Karl i så fall giver alldeles särskild befogenhet i egenskap av konungens personliga ombud. Rosen var väl också nu ombord på flottan en slags ställföreträdare för Liewen.

Den av konungen omtalade amiral Wachtmeister var chefen för Karlskronaeskadern amiralen friherre Carl Hans Wachtmeister (f. 1682 och alltså årsbarn med Karl XII).

Viceamiralen Daniel Jacob Wilster hade övergått från dansk till svensk tjänst. År 1721 tröttnade han emellertid även på att tjäna Sverige och rydde tillsammans med sina båda söner, även de sjöofficerare, till Ryssland, vid vilket lands flotta de alla tre nu fingo anställning.

Vid läsningen av Karl XII:s brev måste man ge akt på, att skiljetecken i allmänhet äro utlämnade, och att nya meningar vanligen börja med liten bokstav. Vid stavningen fäste varken Karl XII eller annat folk då för tiden så mycken vikt, som man gör i våra dagar.

Konungens brev har följande lydelse:

Torpum d. 12 juni 1716.

Hr öfverstens sednaste brefw af d. 5 juni under Hanö har iagh i dagh bekommit; till Amirallitet har iagh skrifwit at dhe skola hålla bättre Orders än at låta någon farkost utsegla när Esquadern är uti begrep at löpa uht och at dhe skola låta wetta af hwadh händelse dhett dhenne gången är skedd dhett är skada at våra skiep intet mötte dhe farkoster som tagit wägen till de förbudna hamnar man måste så mycket möyeligit är passa dp at dhenn fahrten blir hindrader, dhe Engelske skiepp tror iagh intet lär drista sigh utur Sundet at Convoyer sina Converdimer så länge dhe weta wår Esquader är uhte, ty om de gå till dhe förbudna hamnar at convojera så lär dhe mätta dhela sigh uti åhtskilliga dhelar afwen som dhe gjorde i fiol och då blifwa dhe mindre till antalet än våra skiep och då hafwa våra skiep tillfälle at göra dem skada hwilket wij intet måste försumma och — — — hafwa våra pretext nogh at gripa dem an utan till Declarera dem för fientelig — — — för dhett at dhe convojera till förbudna hamnar så wäl — — — man har orsak at påstå wimpelstrykningen af dem i Österisjön även som dhe dhett pretendera i Wåsterisjön.

Finner våra skiep at dhe äro altför många tillsammans och starke till at kunna hafwa någon fördhel öfwer så kunna våra undwika at komma tillsammans medh dem, men måste ändå hålla sigh i någden så at man kan låta observera dheras företagande så wäl som dheras Confordie flåtas och at så snart någon skingringh skier d at man har fördelkaktigt tillfälle at man då söker göra dem inpas, antingen på örlogs eller Conferdimer dhe Ryska Skiep och Matroser som komm från sundet och ära sigh till ryska flåtten wore och så wäl om man kunde hindra till at komma fram. Amiral Wachtmester som en siöman lærer wäl wåra omtängt huru han alt efter som tillfället dhett medgifwer, söker - - på bästa sätt at uträtta till våra skieps fördhel och fiendens afbräck samt hindrandet af fahrten på förbudna hamnar Amiral Wachtmeisters af d 5 Maj har iagh och i dagh bekommit men som iagh intet welat skrifwa något swar giönom främmande hand så skrifwer iagh honom dhenna gången intet till utan allenast giönom eder — — — hälsa honom på mina wagnar så wäl som vice Amiralen wilster.

Carolus.

Forts. å sid. 475.

Genua, som utsetts till mötesplats för den europeiska regeringschefskonferens, till vilken ententen utfärdat inbjudan i och för en allmän rådplägning om världens ekonomiska återuppbyggande, har nu med all den festivitas, som den märkliga händelsen påkallat hälsat sina gäster välkomna.

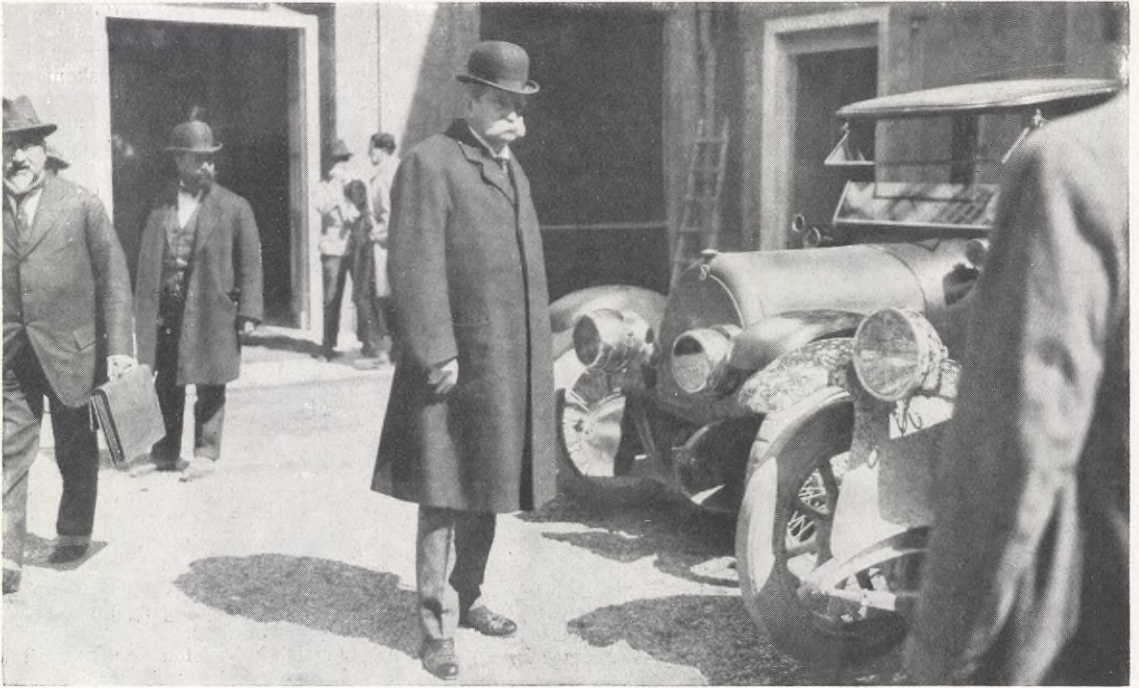
Det är icke lätt, att ur det flödande rika nyhetsmaterialet med dess blandning av fakta, antaganden, farhågor och förhoppningar extrahera vad som verkligen är santt och av betydelse. Det vill emellertid synas, som om själva spelöppningen med dess rätt så skarpa förpostfaktningar inneburit en motgång för den franska oförsonlighetspolitiken.

Vid öppningshögtidligheten den 10 april deklarerade Italien genom ministerpresidenten Facta, England genom Lloyd George, Frankrike genom justitieminister Barthou och Tyskland genom rikskanslären Wirth sina resp. länders beredvillighet att deltaga i arbetet för Europas återuppbyggande. Förhandlingarnes något färglösa ton bröts av ryske utrikesministern Tjitjerin, som i ett temperamentsfullt anförande med adress särskilt till Frankrike krävde en europeisk rustningsbegränsning och sammankallandet av en världsfredskongress. Barthou, som

Efter fotografier.

1. DEN VACKRA VILLA DE ALBERTIS I GENUA, där Lloyd George och övriga framstående medlemmar av brittiska legationen residera under konferensen. — 2. ITALIENS MINISTERPRESIDENTEN LUIGI FACTA (X) vid ankomsten till bangården i Genua. — 3. ENGLANDS PREMIÄRMINISTER LLOYD GEORGE MED MAKAN OCH DOTTER PÅ PROMENAD I VILLA DE ALBERTIS PARK. — 4. SOVJETREGERINGENS DELEGATER, Tjitjerin (X) och Litvinoff (XX) under samtal i den härliga trädgårdsanläggning, som omger ryska delegationens residens i Genua, det utomordentligt praktfulla Imperial Palace Hotel i Santa Margherita.

Efter fotografi.

SVERIGES STATS- OCH UTRIKESMINISTER, EXCELLENSEN BRANTING I GENUA.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

omedelbart begärde ordet, anmärkte i hetsig ton att Tjitjerin rört sig utanför konferensens gränslinier, uppdragna vid Cannesmötet. Enligt de där fattade besluten finge ingenting, som stode i samband med fredsfördragen, ställas under diskussion i Genua. Genom ett lyckligt utformat skämtsamt inlägg i debatten lyckades det Lloyd George att finna en avledning för den irriterade stämningen och hindra ett fortsatt meningsutbyte. Det göres dock allmänt gäl-

lande att Barthou i skärmytslingen med Tjitjerin var den förlorande parten. En ny kännbar motgång drabbade Frankrike vid tillsättandet av de kommissioner, vilka skola förbereda de olika ärendena, innan de av konferensen upptagas till slutgiltig behandling. I samtliga kommissioner insattes nämligen, mot Frankrikes önsknings, vilka funno stöd även hos Belgien, både ryska och tyska representanter. Det var Englands och Italiens vilja som här segrade. Även de

Forts. å sid. 475.

Efter fotografier.

Bilden t. h.: EN GEMYTLIG BILD AV SOVJET-DELEGATIONEN I GENUA. Fr. v.: Litvinoff, Vorowsky, Joffe, generalerna Vachowcky och Nowicky (stående), Sliwkin. — Bilden t. v.: FINLANDS DELEGATION I GENUA: 1. Premiärminister Vennola; 2. d. r. Navantinna (f. finansminister); 3. f. finansministern Tanner; 4. dir. för Nord. Föreningsbanken Vasastjerna; 5. delegationens sakkunnige Theslöf; 6. Finlands sändebud i Rom, Gummerus.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Forts. fr. sid. 471.

Skulle någon händelse medgifwa at man råkade i hop medh något Neutralt örlogs skiepp och wåra bemästrade sigh af dhet samma så måste sådant intet lös gifwas för än orders dher om kommer härifrån och dhet kan alltid sedan tids nogh lös-gifwas ty på samma sätt har dhet skett af dhem medh wåra skiepp

man måste hålla alla Deseiner tyst at ingen främmade får wetta hwadh wåra skiepp ämna taga sigh före ej eller huru man will anser Neutrale örlogs skiepp och wårt egil amiralitet i Carls-crona bör intet få beskied dherom och amiralen vacktmeister kan seija at han inga order dherom hafwer utan at genaad-tanten wedh hwar förefallende händelse munte-ligen seijer honom huru han är instruerat.

... skulle någon händelse medgifwa at man råkade i hop medh något Neutralt örlogs skiepp och wåra bemästrade sigh af dhet samma så måste sådant intet lös gifwas för än orders dher om kommer härifrån och dhet kan alltid sedan tids nogh lös-gifwas ty på samma sätt har dhet skett af dhem medh wåra skiepp

... man måste hålla alla Deseiner tyst at ingen främmade får wetta hwadh wåra skiepp ämna taga sigh före ej eller huru man will anser Neutrale örlogs skiepp och wårt egil amiralitet i Carls-crona bör intet få beskied dherom och amiralen vacktmeister kan seija at han inga order dherom hafwer utan at genaad-tanten wedh hwar förefallende händelse munte-ligen seijer honom huru han är instruerat.

TREDJE SIDAN.

Kliché: G. G.

Forts. fr. sid. 473.

neutrala delegationerna, däribland den svenska, hava blivit företrädare i några av kommissionerna.

Under det att Tyskland intager en tillbakadragen och avvaktande hållning, visar Ryssland ingen benägenhet att spela supplikantens ödmjuka roll utan framträdar med all den självmedvetenhet och säkerhet,

som tillkomma en stormakt, även om den för ögonblicket befinner sig i en något brydsam situation. Vidare är att nämna att medan spänningen mellan de ryska och franska delegationerna genom nya sammandrabbningar ytterligare skärpts ett närmande synes hava ägt rum mellan Lloyd George och ryssar.e.

Forts. fr. sid. 468.

mänskligt och ett behov av försoning präglade i varje fall "Hjärtat på vägen" och gjorde den samman med "En ensams dagbok" till Henning Bergers mest personligen vinnande och intimaste verk. I den voluminösa "Vem vet" Henning Bergers senaste julbok, förefaller mig denna underström betydligt mera grumlad. Rent konstnärligt sett innehåller den helt visst några av hans yppersta porträtt, som dock ha "nyckelromanernas" vanliga olägenhet att inte kunna fullt senteras av andra än de invigda.

Vill man nu på femtioårsdagen överskåda Henning Bergers ouvre, kan man emellertid heller inte förbigå hans insats i den torftiga svenska dramatiken, den på Dramatiska teatern i Stockholm (och en mängd ryska och amerikanska scener med större framgång) spelade fyndiga, dessvärre onödigtvis till "helaftonspjäsa" uttänjda "Syndaflo-den". Artur Möller.

Efter fotograf.

RÖDA KORS-KONFERENSEN I GENÈVE.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

1. SIR ARTHUR STANLEY, Britiska R. K. 2. DES GOUTTES, Internat. R. K. 3. D:R ROSS HILL, Amerikanska R. K. 4. DIREKTÖR COLD, Danmarks R. K. 5. GENERAL MANNERHEIM, Finlands R. K. I fonden de svenska representanterna Minist. Adlercreuz, Medicinalrådet Block. x Generalsekretären baron Stjernstedt.

Efter fotografi.

SCEN UR ENVAR.

Kliché: Göts Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Fr. v.: Fröken Greta Smedberg (Goda gärningar); herr Gösta Cederlund (Envar); fröken Dora Söderberg (Tro).

Lorenbergsteaterns påskprogram *Det gamla spelet om Envar* syntes särskilt valt för den högtid varmed det blivit förknippat. Såsom endast helt få verk bildar det gamla medeltidsdramat en länk i den oändliga

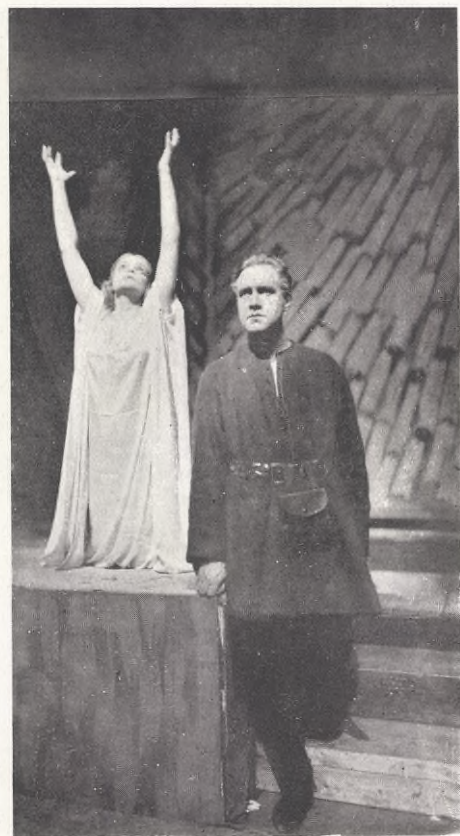
Efter fotografi.

Kliché: Göts, Gbg.

SCEN UR ENVAR: Fr. v.: Herr Gösta Cederlund (Envar) fru Elsa Widborg (Älskarinnan).

kädja varigenom mänskligheten genom tiderna förnyat sitt gudsmedvetande. I fabelns moraliserande och koncisa form framställer det i en rad scener och med tillhjälp av allegoriska figurer människans hela levnad, först i sorglöshet och flärd, därpå det plötsliga uppvaknandet inför dödstanken, den djupa ångesten inför vissheten att från livets långa gästgärd slutligen endast en enda följeslagare rest sig för att följa den ensamme ut i mörkret och mot domen, nämligen hans gärningar.

Dramat för Forts. å sid. 478.

Efter fotografi.

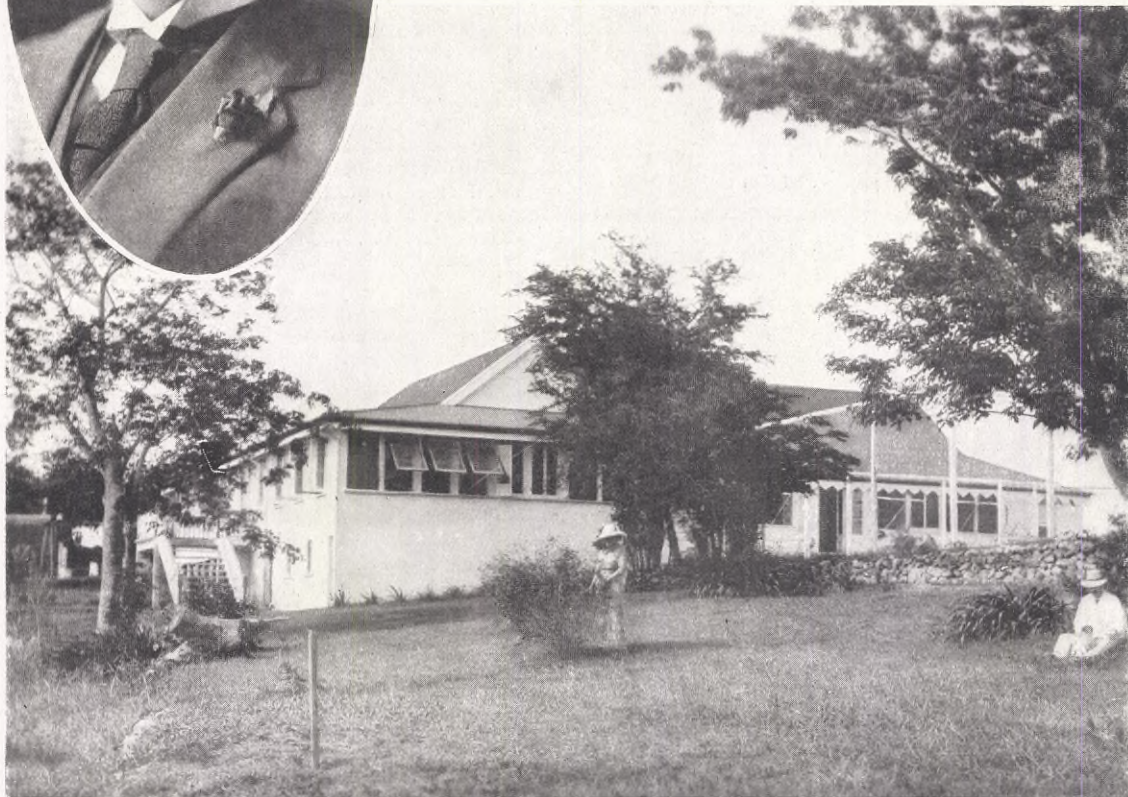
Kliché: Göts, Gbg.

SCEN UR ENVAR: Fr. v.: Fröken Greta Smedberg (Goda gärningar) och herr Gösta Cederlund (Envar).

Enligt ingångna meddelanden har hr *Maynard Hedström*, bosatt på en av Fidjiöarne, blivit utnämnd till engelsk knight och kan sålunda sätta ordet "sir" framför sitt dopnamn. Denna utmärkelse har i fjärran land, där sir Maynard verkar, hälsats med stor tillfredsställelse såsom varande dels synnerligen välförtjänt, dels den första utmärkelse av detta slag som tilldelats en på öarne infödd och en icke-ämbetsman.

Den nyutnämnde knighten är av svensk släkt såsom äldste son till Nicolaus Samuel Hedström, född i Myckleby socken på Oroust år 1821. Denne, son till en sjökaptan, valde fäderns yrke och seglade vida omkring i världen. Slutligen, 1869, slog han sig ned på Fidjiöarna där han blev hamnkaptan, först i Levuka och därefter i Suva. Sir Maynard föddes på den förstnämnda platsen 1872 och ägnade sig efter universitetsstudier i Melbourne och några års tjänstgöring inom engelska administrationen åt affärsverksamhet samt blev omsider i Suva chef för den stora firman Morris, Hedström, Ltd, som driver omfattande affärer över hela ölandet och har filialer i Tonga, Samoa, Sydney, Kalkutta och London. Dessutom är sir Maynard framstående politiker och kommunalman samt intager en le-

I ovalen: SIR JOHN MAYNARD HEDSTRÖM, nyligen utnämnd till engelsk knight.

Därunder: SIR MAYNARDS HEM, *Na Vuni Bitu* så kallat efter de väldiga bamburöven utanför huset i försladen *Tamavua* utanför Suva, öarnas huvudstad.

Nederst: VY FRÅN FIDJI.

dande ställning i landets idrottsliv. Han är dessutom fredsdomare för Fidjikonien och svensk konsul på platsen.

Efter fotografier.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

SKÅDESPELAREN, sextio år på det nittonde, gråa lockar, men barnsligt leende ögon och ett ansikte rosigt rött icke av väder och vind men kanske av whisky, satt mitt ibland oss och talade om sig själv.

— I går — i går, ja då var jag på middag hos Signe och Herbert. En utmärkt middag, mina herrar, som den skall vara då man bjuder mig. Hon är vacker den kvinnan och en sådan mat hon lagar. Och ett vin som jag alltid dricker för allra första gången, var gång jag dricker det. Jag tycker om Herbert, en man för mig och naturligtvis för Signe. Han är värd henne. Vet ni, vi hade så roligt. Men så mitt i alltsammans — slut krasch — hon ville gå på teatern. Folk som kunna ge goda middagar, borde förbjudas att gå på teatern, den dagen. Teatern är ett fördärv för kvällslivet.

Man ringde efter biljetter till Stora Teatern. Signe och Herbert fingo två på främre parkett — det fanns bara två så underligt, och jag fick sitta ensam där uppe under raden.

Nå, vi kommo dit. Jag satt ned på min plats, så gick ridån och så somnade jag. Vad skulle jag annars ha tagit mig till.

Jag sov riktigt gott, och då jag vaknade, var det mellanakt, och en främmande herre, som satt bredvid mig, och som jag aldrig sett förut knuffade mig i sidan.

— Ni sitter och sover, sade han.

— Jag vet det, sade jag. Men jag har varit på en god middag och så har jag sett pjäsen förut. Den är ingenting för mig. Jag blev tvingad att gå hit. Dessutom skall jag säga er en sak: jag är skådespelare. Jag har rättighet att sova — i salongen. Mina kamrater på scenen känna mig. De unna mig gärna en liten lur efter en god middag. En annan sak vore det om ni satt och sov. Ni är publik och ni är skyldig att vara vaken, även om jag förstår att ni har svårt för det.

— Men ni stör de andra som sitta bredvid, sade den främmande herrn.

— Det är inte omöjligt att ni har rätt. Jag kanske snarkar. Jag kanske talar i sömnen, vad vet jag. Ni har alldeles rätt, det passar sig inte ens för mig att sitta och sova på teatern. Jag går härifrån. Jag har sett pjäsen förut. Jag stör publiken. Signe och Herbert får tycka vad de vilja. De skulle aldrig ha bjudit mig på middag. Det är deras fel. Jag går. Ni har alldeles rätt.

Jag reste mig och gick ut i kapprummet för att få

mina kläder. Den främmande herrn kom efter mig, bugade sig och sade:

— Jag är mycket ledsen om jag sårat er, det var inte min mening. Jag har också sett den här pjäsen förut. Jag gick hit för att jag inte hade någon annans att ta vägen. Men nu går jag också.

— Utmärkt, sade jag. Ni är ensam. Kan vi inte göra sällskap?

— Med nöje, sade den främmande, och så gingo vi på Grands Café, som låg närmast, och fingo en grogg.

Vet ni, det var en riktigt trevlig karl. En kunnig och bildad man och originell i sin uppfattning om livet och människorna. Vi kommo utmärkt väl överens. Jag tänkte ett ögonblick skicka bud till Signe och Herbert och be dem komma efter. Men jag gjorde det inte. Jag ville vara ensam med den där kar'n. De skulle kanske inte förstått honom och då hade aftonen varit förstörd.

Nå, så blev det litet senare, som det alltid blir, och då gingo vi in i matsalen och supérade. Han försod sig på mat han med. Han hade rest över hela jorden och ätit allt möjligt i sin dar och han berättade om de underbaraste middagar och tillställningar han varit med om. Jag har inte på många år träffat en så intressant människa. Vi blevo goda vänner och då vi kommo in i caféet igen, satt där Signe och Herbert, men jag gömde mig för dem. Något straff skulle de ha för att de tvingat mig på teatern.

Vi drucko kaffe och punsch och då det stängdes följde han med mig hem och tog en liten grogg. Vi sutto uppe och pratade hela natten. Det var en underbar karl, så mycket som han hade att berätta. Och på morgonkvisten fick jag liv i Maria, och vi fick en liten sillgratin med en snaps, och då klockan var hur mycket som helst, skildes vi åt. Jag följde honom ned i porten, och då han gick tryckte jag hans hand och sade:

— Tack ska du ha, kära bror för att du väckte mej på den där fördömda teatern, för hade du inte gjort det, så hade jag troligen suttit kvar där och sovit ännu. Tack ska du ha! En så trevlig afton har jag inte haft på länge.

Skådespelaren slutade. Det blev tyst och då vågade jag fråga:

— Vem var då den där underbara mannen?

Skådespelaren såg på mig med sina barnsligt frågande ögon och så svarade han med stor förundran i sin röst:

Vem han var? Vem han var!? Har jag inte sagt att han satt bredvid mig på parkett?! Hör du inte?!?

DET GAMLA SPELET OM ENVAR. Forts. fr. sid. 476.

felade icke sin verkan av en allvarlig predikan från scenen. Iscensättningens blandning av biblisk stränghet och legendarisk prakt, då portarna till Guds härlighet sakta öppnas, den sacrala musiken, allt sammanflöt harmoniskt med styckets anda.

Bland de spelande fångslades intresset blott vid en enda — Envar. De övriga förbli allegorier, begränsade och lätt överskådliga emedan de äro en gång för alla givna. Men Envar, som löper hela livets skiftande skala ut, speglar något av var och en och fångslar något hos var och en av människorna. Uppgiften ställer stora krav, men herr Gösta Cederlund hade förunderligt väl och övertygande vuxit sig in uti den. Där fanns ett inre sammanhang i denna framställning, som på några få forcerade och obalanserade partier när nästan gjorde den till en första

rangens. Och vilken utomordentlig och förfärande obönhörlig abstraktion var ej herr Olof Sandborgs Döden.

Sällan råder också en mera gripen och högtidlig tystnad i en salong än den som härskade då ridån med de gyllene helgonbilderna slöt sig kring detta gamla för alla tider giltiga allegoriska drama från medeltiden.

Hrr Fotografjer uppmanas att vid insändandet av fotografier till HVAR 8 DAG tillse att firmanamnet är anmärkt på fotografiets baksida. Endast då angives firmanamnet.

Efter fotoavisser.

PRINS AUGUST WILHELM AV PREUSSEN MED GEMAL LÄMNA ANTIKEN-TEMPEL I SANSSOUCI efter minneshögtidligheten den 11 april, ettårsdagen av kejsarinnans bortgång.

På ettårsdagen av tyska kejsarinnans fränfalle församlades medlemmarna av det tidigare preussiska konungahuset till en religiös åminnelsefäst i Antiken-Tempel i Sanssouci i Potsdam. I densamma deltog även ex-kronprinsens båda äldsta söner, vilka blivit konfirmerade den 10 april och härmed för första gången undfingo nattvarlden.

*

Kliche: Coes, Abg.

EX-KRONPRINSENS AV PREUSSEN ÄLDSTA SÖNER EFTER UNDFÅENDET AV SIN FÖRSTA NATTVARD.

En av Tysklands stora härförare under världskriget, förutvarande krigsministern och chefen för fälthärens generalstab, infanterigeneralen *Erich von Falkenhayn* har den 8 april avlidit 61 år gammal.

I krigets historia knytes den bortgångnes namn måhända främst till det ärorika sätt varpå han dirigerade den tyska arméns fälttåg mot Rumänien och däri han genom beslutsamhet och kraft vann dyrköpta segrar för sitt land. Att desamma blevo utan betydelse för det Tyskland som i dag är, borskymmer icke värdet av en fullgjord plikt. Vår bild visar ävenledes, hurusom Tysklands folk, i djupaste erkänsla för en fosterlandsälskande gärning, under full honnör följer den hädangångne segraren till hans sista vilorum.

Efter fotografier.

BILD FRÅN DEN NYLIGEN AVLIDNE TYSKE GENERALEN OCH HÄRFÖRAREN ERIK VON FALKENHAYNS BEGRAVNING I POTSDAM DEN 12 APRIL.

Kliche: Coes, Abg.

Veckans Porträtt-Galleri

måste på grund av tillströmmande rikligt högaktuellt bildmaterial överstå till ett följande nummer.

Foto. G. Ewald, Alingsås.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

ERIKSBERGS GAMLA KYRKA INFÖR RESTAURERING.

Ett par av Sveriges delegater vid hjälparbetet i Samara i Ryssland ha nu återvänt hem, nämligen expeditionens chef, generalkonsul Eric Ekstrand, och hr David Belin. Uppgiften vid utresan, att organisera och leda arbetet, tills det kommit i full och för framtiden betryggad funktion, kunde nu anses fullgjord. Efter att till en början ha bespizat 8—11000 hungrande inom själva staden Samara har verksamheten nu, sedan den på de ryska myndigheternas begäran och med tanke på skörden förflyttats till landsbygden omkring, utökats till att omfatta bespising av 70,000 personer i 77 byar inom ett område på 2,600 kvkm. Dessutom ha svenskarne, som förut omtalats, fått förtroendeuppdraget att ombänderhava även de holländska och tjeckoslovakiska livsmedelutdelningarne, den förstnämnda för 20,000 personer och den senare för 12,000 samt skall nu snarast även få ombesörja den internationella Nansenorganisationens livsmedelutdelning för 53,000 personer, vadan alltså genom svensk försorg 153,000 nödlidande i Samaras hungerområden förses med livsmedel. Överflödigt är väl att nämna hur välbehövlig och välkommen den svenska hjälpen blivit. Också har allt tänkbart tillmötesgående visats av de ryska myndigheterna, och någon fara för att sändningarne icke skulle komma ordentligt fram till bestämmelseorterna har icke förefunnits. Men det har även fordrats ett oerhört arbete att få allt så väl ordnat som det nu är, något som också av många olika vittnesbörd att döma tilldragit sig stor beundran och erkänsla från andra länders hjälporganisationer.

BILD FRÅN HJÄLPEXPEDITIONEN I SAMARA. By med utdöda hus och ett uthus, vars halmtak malts till brödmjöl. Framför två av svenska hjälpexpeditionens medlemmar. X Hr David Belin, nyligen återkommen till Stockholm. Efter fotograf.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Eriksbergs gamla kyrka, i Älvsborgs län i Västergötland, en av de märkligare i Västgötabygd, kommer enligt beslut att undergå en välbehövlig restaurering.

Enligt folksägnet skall Erik den helige hava låtit uppföra det gamla tämplet, men troligare är dock att det var dennes son, Knut Eriksson som lät resa detsamma till sin faders minne. Om Erik den heliges födelseort, såsom sägnet vill göra troligt, verkligen varit Eriksberg är ej bekräftat, men däremot är det historiskt känt att Knut Eriksson dog därstädes år 1196. Redan den gamla vackra helgedomens åldriga yttre, varom vår bild ger en god föreställning, vittnar emellertid om densammas anor från en längst förgången tid.

Härunder: VINTERBILD FRÅN SÖDERHAMN. Tagen den 9 april efter den väldiga snöstormen över Norr-Sverige. — Kliché: Gots, Gbg.

